

พ่อบุญธรรม: บทบาทความเป็นพ่อโดยไม่มีเงื่อนไขในนวนิยายเรื่องยายหนูลูกพ่อ

Stepfather, the Unconditional The Role of Fatherhood in Yai Noo Luk Por Novel by Botan

ศุภัญญา ขลิบเงิน¹

Sukanya Klibngern¹

วรารักษ์ ศรีภักย์² พรธาดา สุวัธนวนิช³ กัลยา กุลสุวรรณ⁴

Warawat Sriyabhaya² Porntada Suvattanavanich³ Kanlaya Kunsuwan⁴

¹ศิลปศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาภาษาไทย มหาวิทยาลัยพะเยา

¹Doctor of Philosophy Program in Thailanguage Univerity of Phayao.

²ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก คณะศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยพะเยา

²Assist.prof. Dr. Advisor School of Liberal Arts, Univerity of Phayao.

³ดร.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

³Dr. Co-advisor Faculty of Humanities Srinakharinwirot University.

⁴ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

⁴Assist.prof. Dr. Co-advisor Faculty of Humanites and Social Sciences Rajabhat Maha Sarakham University.

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์บทบาทและพฤติกรรมของพ่อบุญธรรมในนวนิยายเรื่องยายหนูลูกพ่อ ของ โบทัน โดยใช้ทฤษฎีเชิงจิตวิทยา โดยวิเคราะห์จากองค์ประกอบของวรรณกรรม โดยมุ่งเน้นไปที่ตัวละคร โดยการวิเคราะห์เนื้อหาจาก นวนิยาย คือ ยายหนูลูกพ่อ ของ โบทัน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีวิเคราะห์เชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า บทบาทและพฤติกรรม พ่อบุญธรรมที่ปรากฏในนวนิยายมี 5 บทบาท ได้แก่ การที่พ่อเป็นหัวหน้าที่ดีของครอบครัวสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมว่าพ่อเป็นผู้ เสียสละ ยอมทำงานหนักเหนื่อยเพื่อลูก การเป็นตัวอย่างแก่สมาชิกครอบครัวสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมว่าพ่อเป็นต้นแบบที่ดี ให้แก่ลูก ทำให้ลูกได้แนวทางในการปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิต การเป็นสามีที่ดีสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมในการให้เกียรติ ภรรยา ไม่พูดจาถูกเหยียดหยามและทำให้ผู้เป็นแม่ผู้สำนึกผิด การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมพื้นฐาน ของจิตใจที่เป็นคนมีศีลธรรม การไม่กระทำบาป และการเป็นพ่อที่ดีของลูกสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมของพ่อที่มีความรัก ความเมตตาในการเลี้ยงดูลูกให้ความรักความอบอุ่น บทบาทและพฤติกรรมทั้งหมดสะท้อนให้เห็นว่าบทบาทที่เกิดขึ้นเป็นบทบาทที่สังคม คาดหวังให้คนเป็นพ่อทุกคนปฏิบัติ แม้ว่าจะไม่ใช่พ่อบังเกิดเกล้าแต่ก็ให้ความรักและเลี้ยงดูให้เป็นคนดีของสังคมได้

คำสำคัญ: พ่อบุญธรรม, บทบาทความเป็นพ่อ, นวนิยาย

Abstract

This article intent to analyse the role of step father in novel of Yai noo ruk por by bo tun, apply the psychology. Analyzing focus on characters. The method to research is qualited research . Analyzing use description. The research show that behavior of step father has 5 roles such as the good head of family show that father is sacrifice, The good model show that father is idol for family, show the family how the way of life is. The good husband show that he respect wife he does not speak rude or insult his wife. The good civilian show that he has good moral character. The good father role show that warmness and kindness

that father give to the children. All roles and behaviors that reflect a recurring role, a role that society expects everyone to follow a parent. Although not the genetic father to love and raise children to be good for society.

Keywords: Stepfather, The Role of Fatherhood, Novel

บทนำ

บทบาทความเป็นพ่อนั้นมีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าบทบาทของแม่ จะเห็นได้ว่าปัจจุบันพ่อเข้ามามีบทบาทสำคัญไม่ใช่เพียงการเป็นผู้นำหาเลี้ยงครอบครัวเท่านั้น ความสำคัญของพ่อที่พบเห็นมากขึ้นในสังคมไทยก็คือ การรับหน้าที่ในการช่วยภรรยาในการเลี้ยงดูลูก และจะต้องมีเวลาใกล้ชิดให้กับลูกเพื่อที่จะได้อบรมสั่งสอนและเกิดความใกล้ชิดผูกพัน เมื่อลูกเติบโตขึ้นหากพบปัญหาจะได้มีความกล้าที่จะปรึกษากับพ่อ ทำให้เกิดความเข้าใจซึ่งกันและกันซึ่งช่วยลดปัญหาเยาวชนที่เกิดขึ้นในสังคมไทยได้ ดังที่ (ศิริดิศ ธรรมเจริญ, 2527 : 77-79) ได้กล่าวว่า เมื่อมีลูก พ่อมีส่วนสำคัญในการเลี้ยงดู แม่มิใช่การรับผิดชอบทั้งหมดแต่พ่อบ้านควรจะเป็นส่วนหนึ่งของบ้าน ที่แบ่งเบาภาระเรื่องการเลี้ยงและอบรมสั่งสอนการเลี้ยงดูไปจากแม่ พ่อจะเป็นต้นแบบของลูกชาย ส่วนลูกสาวพ่อจะมีอิทธิพลในการเลือกชีวิตคู่ถ้าลูกประทับใจพ่อ จะเลือกคู่ครองแบบพ่อ บทบาทความเป็นพ่อจึงมีความสำคัญต่อครอบครัว เพราะทุกครอบครัวปรารถนาที่จะมีพ่อเพื่อเป็นเสาหลักให้แก่ครอบครัว ในสังคมไทยบางครอบครัวมีปัญหาเรื่องการหย่าร้างและพบว่าแม่ที่เลี้ยงดูเพียงลำพัง บางครอบครัวผู้หญิงท้อง ไม่มีพ่อ ก็ต้องการพ่อเพื่อเติมเต็มความสมบูรณ์ให้แก่ครอบครัว ความสำคัญของพ่อบุญธรรมที่มาทำหน้าที่แทนพ่อบังเกิดเกล้าจึงมีความสำคัญต่อครอบครัวเป็นอย่างมาก เพราะพ่อบุญธรรมนั้นจะต้องมีบทบาทและทำหน้าที่ในการเป็นพ่อเสมือนพ่อที่แท้จริง (สมาคมทศวรรษศาสตร์แห่งประเทศไทย, 2524 : 86-87) ในแง่กฎหมาย บิดามารดาและบุตรมีหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย หรือบิดามารดาที่จดทะเบียนเป็นบุตรบุญธรรมก็นับว่าเป็นครอบครัวเดียวกันตามกฎหมาย “พ่อบุญธรรม” พ่อซึ่งไม่ใช่พ่อที่ให้กำเนิด ไม่ใช่พ่อที่แท้จริง พ่อที่ไม่ได้ให้กำเนิดโดยเลือดเนื้อเชื้อไข แต่ความยิ่งใหญ่ของผู้ที่ถูกเรียกว่า “พ่อบุญธรรม” คือพ่อที่รับเอาลูกคนอื่นมาเลี้ยงดูเสมือนเป็นลูกของตนเอง ความรักความผูกพันของพ่อบุญธรรมที่จะต้องดูแลเลี้ยงดูลูกไปตลอดชีวิต นับว่าบทบาทความเป็นพ่อบุญธรรมนั้นไม่ได้ยิ่งหย่อนไปกว่าบทบาทความเป็นพ่อผู้ให้กำเนิดที่แท้จริง

นวนิยายนับได้ว่าเป็นภาพสะท้อนสังคมดังที่ (รินฤทัย สัจจพันธุ์, 2556 : 99) ได้กล่าวถึง นวนิยายเป็นผลผลิตทางวรรณกรรมของสังคมย่อมมีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับสังคมอย่างใกล้ชิด ฉะนั้นนวนิยายย่อมมีเนื้อหาสาระและความคิดอันซึมซับมาจากสังคม แม้ว่านวนิยายจะเกิดขึ้นมาจากจินตนาการของผู้เขียน เป็นเรื่องของผู้เขียนสมมุติคิดแต่งขึ้น แต่ผู้เขียนก็ถ่ายทอดแบบมาจากบุคคลและพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจริงในสังคมตามช่วงเวลาที่เขาเขียน (กุหลาบ มลลิกะมาส, 2552 : 100-115) โครงเรื่อง ฉาก บรรยากาศ และพฤติกรรมของตัวละครที่ปรากฏในนวนิยายจึงเป็นภาพสะท้อนของสังคมที่ปรากฏ ปัญหาครอบครัวเป็นปัญหาสังคมที่มีอยู่ในทุกยุคสมัย ด้วยสภาพของสังคมไทยที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้เกิดครอบครัวเดี่ยว บางครอบครัวพยายามเติมในส่วนที่ขาดของครอบครัวเพื่อไม่ให้ลูกเกิดปมด้อย หรือบางครอบครัวไม่สามารถมีบุตรได้จึงรับบุตรบุญธรรมมาเลี้ยงเป็นลูกของตนเอง ครอบครัวที่ผู้ชายต้องรับหน้าที่เป็นพ่อบุญธรรมจึงเกิดขึ้นในสังคมไทย บทบาทความเป็นพ่อบุญธรรมนั้นนับได้ว่าเป็นบทบาทที่เข้ามาเติมเต็มครอบครัวให้เกิดความสมบูรณ์

บทบาทความเป็นพ่อบุญธรรมจึงเป็นประเด็นหนึ่งที่น่าสนใจ เนื่องจากพ่อบุญธรรมไม่ได้มีสายเลือดเดียวกันกับลูกที่รับมาเลี้ยงดู ดังนั้นบทบาทและพฤติกรรมของพ่อบุญธรรมที่แสดงออกต่อสังคมจึงเป็นสิ่งที่น่าสนใจเป็นอย่างมาก ผู้ประพันธ์โบตันได้ถ่ายทอดเรื่องราวความเป็นพ่อบุญธรรมให้ผู้อ่านได้เข้าใจอย่างลึกซึ้งในนวนิยายเรื่องชายหนูลูกพ่อ ว่าเหตุใดเมื่อผู้หญิงเกิดตั้งครรภ์ ผู้ชายไม่รับผิดชอบ ผู้หญิงเองก็ไม่อยากรับผิดชอบลูกที่ตัวเองตั้งครรภ์ขึ้นมา แต่หากยอมทิ้งลูกไว้ให้คนอื่นทำหน้าที่ของพ่อบังเกิดเกล้าแทน บทบาทนี้จึงขอเสนอการศึกษาบทบาทและพฤติกรรมของพ่อบุญธรรมในนวนิยายเรื่องชายหนูลูกพ่อ ของ โบตัน โดยใช้ทฤษฎีเชิงจิตวิทยา ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) และ อัลเฟรด แอดเลอร์ (Alfred Adler) (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2554

: 2-9; 47-51) แนวคิดบทบาทของ กอร์ดอน ออลพอร์ต (All port, Gordon W, 2009 : 19) เพื่อวิเคราะห์บทบาทและพฤติกรรมความเป็นพ่อบุญธรรมที่เกิดขึ้นจากการรับผิดชอบเลี้ยงดูลูกของคนอื่นทั้งที่ไม่มีความผูกพันทางสายเลือดและสามารถเลี้ยงให้เติบโตในสังคมได้ และเป็นประโยชน์ในการดำเนินชีวิตในสังคมต่อไป

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์บทบาทและพฤติกรรมของพ่อบุญธรรมในนวนิยายเรื่องยายหนูลูกพ่อ ของ โบตัน โดยใช้ทฤษฎีเชิงจิตวิทยา

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ข้อมูลที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือบทบาทและพฤติกรรมพ่อบุญธรรมที่ปรากฏอยู่ในนวนิยายเรื่อง “ยายหนูลูกพ่อ” บทประพันธ์ของ โบตัน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การรวบรวมข้อมูล คือ ตัวบทนวนิยายเรื่องยายหนูลูกพ่อ บทประพันธ์ของ โบตัน และศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่นำมาใช้แนวคิดแรกได้แก่ องค์ประกอบของวรรณกรรม (รีนฤทัย สัจจพันธุ์, 2556 : 99), (กุลลาบ มัลลิกะมาต, 2552 : 100-115) โดยมุ่งเน้นไปที่ตัวละคร เพื่อจะทำให้ผู้อ่านเกิดความเข้าใจและเข้าถึงสภาพของมนุษย์ สะท้อนให้เห็นแนวคิดเด่นของเรื่องช่วยให้ความเข้าใจด้านเนื้อหา แนวคิดที่สอง ได้แก่ แนวคิดบุคลิกภาพ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) และ อัลเฟรด แอดเลอร์ (Alfred Adler) (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2554 : 2-9; 47-51) และแนวคิดบทบาทของ กอร์ดอน ออลพอร์ต (All port, Gordon W, 2009 : 19) โดยศึกษาบทบาทและพฤติกรรมของ ตัวละครพ่อบุญธรรม

2. วิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลมาวิเคราะห์ลักษณะตัวละครที่มีบทบาทสำคัญในเรื่อง วิเคราะห์ภูมิหลังของตัวละคร โดยการอ่านอย่างละเอียดแล้วจึงแยกประเด็นวิเคราะห์ ตามแนวคิดของ ซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) และ อัลเฟรด แอดเลอร์ (Alfred Adler) (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2554 : 2-9; 47-51) และแนวคิดบทบาทของ กอร์ดอน ออลพอร์ต (All port, Gordon W, 2009 : 19)

3. เรียบเรียงและนำเสนอผลงานในรูปแบบพรรณนาเชิงวิเคราะห์

4. สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

“พ่อบุญธรรม” บทบาทความเป็นพ่อโดยไม่มีเงื่อนไขในนวนิยายเรื่องยายหนูลูกพ่อ

ภูมิหลังในวัยเด็กของพ่อคอกในบทบาทความเป็นพ่อบุญธรรม

ยายหนูลูกพ่อ เป็นนวนิยายของ โบตัน ที่สะท้อนให้เห็นถึงสายใยความรักของความเป็นพ่อ ที่ตลอดระยะเวลาตั้งแต่เด็กน้อยอยู่ในท้องของแม่จนกระทั่งเติบโตและรับรู้ความจริงว่าพ่อที่เลี้ยงดูเธอด้วยความรัก ความเสียสละแท้จริงแล้วเป็นเพียง “พ่อบุญธรรม”

บุญญภัทรหรือพ่อคอก เป็นผู้ชายคนหนึ่งที่เกิดมาไม่สมบูรณ์ตั้งแต่เด็ก เขามีแขนที่คอกข้างซ้าย และขาข้างขวาลีบเล็กกว่าขาซ้ายเล็กน้อย สาเหตุที่พ่อคอกไม่สมบูรณ์เพราะติดเชื้อ โปลิโอตั้งแต่อายุไม่กี่ขวบ พ่อคอกมีเพื่อนสนิทชื่ออัมพิลา เพราะเป็นเพื่อนบ้านใกล้เคียงกัน อัมพิลา หรือ อัม เป็นผู้หญิงสวย พ่อคอกนั้นรักชอบอัมพิลาตั้งแต่วัยรุ่น แม้จะเป็นเพื่อนรุ่นพี่ของอัมพิลาแต่ก็เป็นเพียงเพื่อนที่ต่ำต้อย ไม่ได้รับการยกย่องเพราะพ่อเป็นคนที่ไม่สมบูรณ์ ถึงแม้ว่าจะมีร่างกายที่ไม่สมบูรณ์แต่ก็พยายามฝึกฝนบำบัดร่างกายเพื่อให้ใช้งานได้เหมือนคนปกติ พ่อคอกมีความชอบด้านศิลปะและชอบคิด โรงเรียนช่างศิลป์โดยไม่คิดว่าแขนขาเป็นอุปสรรคในการเรียนแต่อย่างใด ดังข้อความต่อไปนี้

“ที่จริงเจ้าความไม่สมบูรณ์นี้ก็ได้ขัดขวางการเรียนการงานของพ่อแต่อย่างใด พ่อทำงานได้เหมือนคนอื่น ๆ เดินได้เร็วเท่ากับเพื่อน ๆ แขนข้างที่คอกก็ใช้งานได้ดีเกือบเท่ากับข้างดี แต่มันก็เป็นปมด้อยประจำตัว ผู้ใหญ่เรียกพ่อว่าเจ้าคอก ‘ไอ้คอก’

(โบตัน, 2544 : 5)

ข้อความข้างต้นที่กล่าวมานั้น คอกเกิดมาด้วยร่างกายที่ไม่สมประกอบแต่ก็พยายามฝึกใช้แขนและขาให้เป็นปกติเช่นคนทั่วไป

“แขนขาที่คอกก็พยายามใช้งานมันให้มากยิ่งขึ้นกว่าข้างที่ดีข้างที่มันเป็นข้างซ้าย ส่วนขาที่พยายามถีบจักรยานให้มาก ๆ มันจึงพอจะมีแรงบ้าง” “เมื่อมีการประกวดเรื่องอ่านเล่นสำหรับเด็ก พ่อก็แต่งเข้าประกวดพร้อมภาพประกอบที่ทুমที่สุดฝีมือแรก ๆ ก็ได้เพียงรางวัลชมเชยพอให้ชื่นใจ เมื่อฝึกจนฝีมือเข้าขั้นแล้ว พ่อก็ได้รางวัลชนะเลิศมาครองพร้อมเงินรางวัลซึ่งไม่น้อยเลยสำหรับนักเขียนอาชีพอายุไม่ถึงสิบ”

(โบตัน, 2544 : 6-8)

จากภูมิหลังในวัยเด็กจนเติบโตเป็นผู้ใหญ่ ตามทฤษฎีของอัลเฟรด แอดเลอร์ ความปรารถนามีปมเด่น คือคนที่มีปมด้อยอย่างใดอย่างหนึ่ง ถ้าทำให้หมดไปไม่ได้ก็มักจะสร้างปมเด่นขึ้นมาชดเชย ดังที่คอกหรือบุญญฤทธิ์เกิดมาพร้อมกับร่างกายที่ไม่สมประกอบ แต่ก็ไม่เคยท้อในชะตาชีวิตของตนเอง พ่อคอกแม้จะมีความไม่สมประกอบของร่างกายแต่ก็ไม่ยอมให้ตนเองมีปมด้อยสังเกตได้จากการที่พ่อคอกพยายามทดแทนในสิ่งที่ตนเองมีปมด้อยด้วยการวาดภาพให้เก่งและมีชื่อเสียงจนเป็นที่ยอมรับของผู้คนในสังคมและการทำงานที่พ่อคอกทำงานอยู่ด้วย จากภูมิหลังในวัยเด็กของพ่อคอกนั้นจะเห็นได้ว่าพ่อคอกมีร่างกายที่ไม่สมประกอบตั้งแต่เด็ก แต่ก็ไม่ได้ย่อท้อต่อชะตาชีวิตของตนเอง

1. พฤติกรรมความรักของชายหญิง : ความมีศีลธรรม การไม่ทำบาป

บทบาทการเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม

คนเราทุกคนต้องมีความรักไม่ว่าคนที่เกิดมาพร้อมสมบูรณ์หรือมีความบกพร่องทางร่างกายก็มีความรักเกิดขึ้นได้ทั้งนั้น พ่อคอกเป็นคนหนึ่งแม้ว่าตนเองนั้นจะมีความไม่สมประกอบของร่างกาย แต่เมื่อมีชีวิตจิตใจ มีความรู้สึกที่ย่อมที่จะเกิดความรักได้เหมือนคนทั่วไป พ่อคอกนั้นแอบชอบอัมพิลาตั้งแต่ยังเป็นวัยรุ่น เพราะความไม่สมประกอบ พ่อคอกจึงไม่อยู่ในสายตาของอัมพิลาเลยแม้แต่น้อย เมื่ออัมพิลามีนรัก พ่อคอกจึงหาทางแก้ทุกซ์ด้วยการทำงานให้มากขึ้น จนกระทั่งวันหนึ่งอัมพิลาท้องและคนรักของเธอไม่ยอมรับ เธอจึงคิดจะทำแท้ง เมื่อพ่อคอกรู้จึงยินดีที่จะรับเป็นพ่อให้ลูกของเธอ เพราะไม่ต้องการให้อัมพิลาทำบาป ทางแก้ปัญหาคืออัมพิลาจึงยอมให้พ่อคอกรับผิดชอบเป็นพ่อของลูกเธอ และตัวของพ่อคอกเองนั้นรับรู้เป็นอย่างดีว่าการที่อัมพิลายอมให้พ่อคอกเป็นพ่อของลูกนั้นไม่ใช่เพราะความรักที่อัมพิลามิให้ แต่เพียงเพราะไม่ต้องการอับอายที่ตนเองท้องไม่มีพ่อดังข้อความต่อไปนี้

“แล้วจะให้อัมทำยังไง กลับไปบ้านนอก โย้ท้องไปอยู่กับพ่อแม่หรือ “แม่ร้องไห้” ใให้ใคร ๆ เข้ารู้ว่าลูกไม่มีพ่อ”

“หาพ่อให้เขาสักคนสิ ถ้าหาไม่ได้ที่อื่นจะเป็นพ่อให้ ไม่จำเป็นที่อัมจะต้องผูกมัดด้วยการแต่งงานกับพี่หรือกะ เพราะพี่รู้ว่าอัมคงไม่เต็มใจ พี่เลี้ยงให้ได้ ลูกของอัมก็คือหลานของพี่ พี่จะเลี้ยงในฐานะลูกให้ก็ได้”

(โบตัน, 2544 : 11)

อัมพิลาารู้สึกอับอายที่ตนเองท้องหากลูกที่เกิดมาไม่มีพ่อ พ่อคอกจึงยินดีที่จะรับเป็นพ่อให้แก่ลูกในท้องเพราะไม่ต้องการให้อัมพิลาทำบาปด้วยการทำแท้ง ดังข้อความต่อไปนี้

“พ่อได้แต่ปลอบแม่ให้เลิกคิดอย่างนั้น การทนทุกข์ทรมานเพราะแพ้ท้องนั้นอย่างมากก็แปลก้าเดือนคลอดลูกแล้วก็พักรักษาสุขภาพอีกไม่กี่เดือนทุกอย่างก็เหมือนเดิม หากทำแท้งที่เชื่อว่าเป็นบาปจะยังต้องทุกข์ทรมานใจไปชั่วชีวิต การเลือกเอาลูกไว้ นั้นถูกต้องที่สุดแล้ว

(โบตัน, 2544 : 13)

เมื่ออัมพิลาขินยอมให้พ่อคอกเป็นพ่อของลูกเธอ พ่อคอกจึงเฝ้าเลี้ยงลูกและทะนุถนอมด้วยความรัก ดังข้อความต่อไปนี้
“ลูกหนูของพ่อ แม่พ่อก็ไม่ได้เป็นผู้ให้กำเนิดลูกแต่เมื่อพ่อรับหนูเป็นลูกแล้ว หนูก็คือลูกพ่อ และพ่อรักลูกอย่างลูกจาก
ส่วนลึกของหัวใจ พ่อรักแม่อัมพิลาของลูก ดังนั้นพ่อจึงรักทุกสิ่งที่เป็นแม่อัมพิลา เลือดเนื้อของคนที่คุณรักนั้นพ่อย่อมรักด้วย และ
ลูกหนูก็น่ารักเสียเหลือเกิน

(โบทัน, 2544 : 13)

จากข้อความข้างต้นที่กล่าวมานั้น ตามทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ คือสัญชาตญาณมุ่งเป็น เป็นพฤติกรรมกรรการต่อสู้ดิ้นรน
เพื่อการดำรงอยู่ของชีวิต จะเห็นได้ว่า พ่อคอกไม่ต้องการให้อัมพิลาทำแท้งเพราะไม่ต้องการให้อัมพิลาทำบาป และพ่อคอกนั้นแอบ
รักอัมพิลามานาน เมื่ออัมพิลาท้องไม่มีพ่อ พ่อคอกจึงเต็มใจที่จะรับเป็นพ่อของลูก เหตุผลอีกประการที่น่าจะเป็นไปได้คือพ่อคอก
นั้นไม่มีร่างกายที่ไม่สมประกอบ รูปร่างหน้าตาที่ไม่ได้หล่อจึงไม่มีผู้หญิงมารัก มาชอบ มาให้ความสนใจ ดังนั้นเมื่อพ่อคอกพร้อมรับ
เป็นพ่อของลูกอัมพิลา จึงทำให้ชีวิตของพ่อคอกนั้นมีคุณค่า มีความหวังและได้มีครอบครัวเหมือนคนอื่นทั่วไป

2. พ่อคอกพ่อบุญธรรม : พฤติกรรมพ่อผู้โอบอุ้มสายใยความรักจากเลือดนอกรอก

บทบาทการเป็นพ่อที่ดีของลูก

ความรักของพ่อกับลูก เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากความผูกพันทางสายเลือด แต่ในบางครั้งความผูกพันทางสายเลือดก็ไม่ได้มี
ความสำคัญที่สุดเสมอไป นับตั้งแต่พ่อคอกรับชายหนูมาเลี้ยงเป็นลูก พ่อคอกก็เรียกลูกว่า “ชายหนู” พ่อคอกนั้นมีชื่อว่า บุญญภัทร
มีแม่ชื่อ “อัมพิลา จึงตั้งชื่อลูกว่า “บุญญพิลาส” ตั้งแต่ชายหนูคลอดออกมาพ่อคอกดูแลชายหนูเพียงลำพังคนเดียว ด้วยความที่อัมพิลา
นั้นไม่ได้มีความรักความใส่ใจให้แก่ลูกเลย พ่อคอกจึงมีความกังวลและเป็นห่วงความรู้สึกของชายหนูหากชายหนูโตขึ้น จึงขอร้อง
อัมพิลาห้ามพูดถึงเรื่องราวในอดีตที่พ่อคอกไม่ใช่พ่อที่แท้จริงของชายหนู ดังข้อความต่อไปนี้

“อัมพิลา พ่อของชายหนูอยู่นี่ อุปการะเลี้ยงดูชายหนูทุกวันดูแลเขาอยู่ทุกคืน ยังจะไปค้นหาพ่อที่ไหนอื่นอีก” บุญญภัทร
หน้าบึ้ง “พูดอะไรคิดเสียบ้าง ลูกจะโตขึ้นมาทุกวัน อย่าพูดอะไรปล่อย ๆ จำไว้ว่าชายหนูมีพ่อชื่อบุญญภัทร มีแม่ชื่ออัมพิลา เรื่องเก่า
ๆ ที่ลงไปเสียให้หมด”

(โบทัน, 2544 : 23)

จากข้อความข้างต้นที่กล่าวมานั้น ผู้เขียนให้พ่อคอกยอมรับลูกของอัมพิลา พ่อคอกจึงไม่ต้องการให้ใครพูดถึงอดีตที่
อาจจะกระทบกระเทือนจิตใจของเด็กได้ ซึ่งอาจทำให้เด็กเกิดปมด้อย เหมือนที่ตัวเองนั้นมีปมด้อยที่ร่างกายไม่สมประกอบ เพราะ
ประสบการณ์วัยเด็กมีอิทธิพลต่อลักษณะนิสัย พ่อคอกจึงไม่ยอมให้ลูกของตนเองเกิดมาแล้วเกิดความรู้สึกว่าเป็นเด็กที่ถูกทอดทิ้ง
พ่อคอกจึงทำหน้าที่เป็นเหมือนทั้งพ่อและแม่ให้ชายหนูในเวลาเดียวกัน ดังข้อความต่อไปนี้

“จะเป็นไรไปล่ะ เมื่อที่รับมาเป็นลูกแล้วก็ต้องรับผิดชอบเลี้ยงลูกแก่ให้ดี งานพี่ก็ยังทำอยู่ไม่ได้เลิก แต่จะเอามาตั้งทำที่
บ้านตอนกลางคืนกับตอนที่ชายหนูแกล้งกลางวัน อัมจะทำอะไร ออกไปไหนก็ตามใจเถอะ พี่ไม่ยุ่งด้วยแล้ว จะไม่ว่าอะไรด้วย
แล้วก็อย่ามายุ่งกับเราสองพ่อลูกที่หลังก็แล้วกัน”

(โบทัน, 2544 : 25)

ผู้เขียนให้พ่อคอกทำหน้าที่เป็นทั้งพ่อและแม่ให้กับชายหนูเพื่อที่ชายหนูจะได้ไม่รู้สึกรู้สึกว่าขาดความรักความอบอุ่น อีก
ทั้งตัวของพ่อคอกเองนั้นต้องการที่จะทำหน้าที่พ่อให้สมบูรณ์ที่สุด พ่อคอกจึงรับทำหน้าที่ทุกอย่าง

การทำหน้าที่ของพ่อให้สมบูรณ์เป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่มาก หากไม่มีความรัก ความเสียสละสิ่งเหล่านี้ย่อมไม่สามารถเกิดขึ้น
ได้ ดังข้อความต่อไปนี้

“แน่ละ เขายังต้องตื่นเช้าอยู่แต่ตื่นขึ้นเพื่อเตรียมน้ำร้อน น้ำต้มสุกไว้ชงนมให้ชายหนู เตรียมอาหารเด็กอ่อน ชงกาแฟให้
ตัวเอง กินขนมปังรองท้อง รอเวลาที่อาหารจากร้านจะมาส่ง เขาก็รีบใส่เสื้อใส่ตะกร้าไปไว้ที่ลานซักผ้า จัดแจงอาบน้ำชายหนู เล่น

กับแก้ไขแก๊กนวมและอาหารเสริม พอขายหนูกลับเค้าก็ลงมือทำงาน หิวเมื่อไรกินเมื่อนั้น วันไหนจะไปซื้อของก็บอกคนซักผ้าให้ช่วยดูขายหนูสักชั่วโมงหนึ่ง ชีวิตของเขา ก็สุขสงบดี ตอนเค้าเมื่อขายหนูนอนหลับแล้วเขาก็ทำงานต่อ”

(โบตัน, 2544 : 36)

จากข้อความข้างต้นที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น ตามทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ คือสัญชาตญาณมุ่งเป็น เป็นพฤติกรรมการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อการดำรงอยู่ของชีวิตเพื่อออกแสดงให้เห็นว่าตนเองสามารถเลี้ยงดูขายหนูเพียงลำพังได้ แม้ว่าจะไม่มีแม่ของขายหนูมากอยช่วยเลี้ยงดูแล

3. พฤติกรรมคอกฟอญธรรม : พ่อต้นแบบของขายหนู

บทบาทพ่อการเป็นตัวอย่างแก่สมาชิกครอบครัว

ด้วยการทำหน้าที่พ่อที่เลี้ยงลูกเพียงลำพัง จึงทำให้พ่อคอกต้องเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ขายหนู เพื่อให้ขายหนูได้ปฏิบัติตามขายหนูนั้นแม้จะมีความเป็นเด็กแต่ก็ได้รับการอบรมสั่งสอนด้วยเหตุและผลจึงทำให้ขายหนูเป็นเด็กที่มีความคิดเป็นของตัวเอง ดังข้อความต่อไปนี้

“เราไม่มีเงินพอจะทำอย่างที่คุณชอบหรือลูก เราต้องเก็บเงินไว้เรียนอะไรที่มันทำมาหากินได้ หรือเก็บไว้เป็นทุนเลี้ยงตัวเพื่อไม่มีงานทำ แล้วก็ต้องใช้เวลาพ่อป่วยทำงานไม่ไหวด้วย อย่าลืมว่าหนูมีแต่พ่อทำมาหากินอยู่คนเดียวจะ ถ้าพ่อทำงานไม่ไหวเราจะลำบากเพราะพ่อมีเงินเก็บไม่มากนัก หนูอาจจะต้องไปอยู่กับคุณยายด้วยซ้ำไป”

ขายหนูเป็นเด็กฉลาดและมีความประพฤติที่ดีตามที่พ่อสอน ดังนั้นขายหนูจึงรู้ว่าสิ่งใดควรทำสิ่งใดไม่ควรทำเพื่อไม่ให้พ่อคอกต้องเหน็ดเหนื่อย ดังข้อความต่อไปนี้

“ไม่ละคะ ขายหนูไม่อยากไปอยู่กับยาย ขายหนูอยู่กับพ่อ ถ้าพ่อป่วยขายหนูจะดูแลพ่อเหมือนที่พ่อเคยดูแลหนูไงคะ เรามีกันสองคนพ่อลูก เราจะไม่แยกกันหรอกนะคะ เรามีน้อยเราก็น้อยใช้น้อยนะคะ หนูเรียนน้อย ๆ แล้วไปเป็นครูอนุบาลที่โรงเรียนก็ได้ คงพอกินหรอก ไม่นั่นครูอนุบาลก็คงอดอยากกันทั้งนั้น หนูเห็นคุณครูก็มีความสุขดี”

(โบตัน, 2544 : 162)

จากข้อความข้างต้นที่กล่าวมานั้น ขายหนูมีความผูกพันกับพ่อมาก ขายหนูได้รับความรัก ได้รับการอบรมเลี้ยงดูจากผู้เป็นพ่ออย่างดี ขายหนูมีความเข้าใจต่อโลกสังเกตได้จากกรณีที่พ่อต้องประหยัดเงินเพื่อเก็บไว้ใช้จ่าย หรือเมื่อพ่อป่วยต้องประหยัดเงินเพื่อเก็บไว้รักษาตัวเอง นอกจากนั้นขายหนูยังรู้จักพระคุณของพ่อที่เลี้ยงดูขายหนูมา จึงทำให้ขายหนูไม่ยอมจากพ่อไปอยู่ที่อื่น พฤติกรรมของขายหนูที่แสดงออกมานั้นสะท้อนให้เห็นว่า พ่อคอกอบรมสั่งสอนให้ขายหนูเป็นเด็กที่รู้จักคิดและเป็นเด็กที่มีเหตุผล

พ่อคอกปฏิบัติตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องของความขยันตั้งใจจนประสบความสำเร็จ ดังข้อความต่อไปนี้

“วัน ๆ พ่อจะอยู่กับการเรียนและการฝึกวาดรูป พ่อชอบวาดรูปน่ารัก ๆ เขียนเรื่องอ่านเล่นสำหรับเด็กและวาดภาพประกอบส่งไปลงพิมพ์ตามวารสารสำหรับเด็กเท่าที่มีในตลาดเมืองไทย งานของพ่อได้รับการตอบรับด้วยดี พ่ออาจจะพิมพ์บ่อยในเรื่องรูปร่างหน้าตาแต่พ่อไม่เคยต้องผิดหวังในเรื่องงานเลย เมื่อมีการประกวดเรื่องอ่านเล่นสำหรับเด็ก พ่อก็แต่งเข้าประกวดพร้อมภาพประกอบที่ทুমที่สุดฝีมือแรก ๆ ก็ได้เพียงรางวัลชมเชยพอให้ชื่นใจ เมื่อฝึกจนฝีมือเข้าขั้นแล้ว พ่อก็ได้รางวัลชนะเลิศมาครองพร้อมเงินรางวัลซึ่งไม่น้อยเลยสำหรับนักเรียนระดับอาชีวะอายุไม่ถึงยี่สิบ”

(โบตัน, 2544 : 8)

จากข้อความข้างต้นที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น ตามทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ ประเภทการเลียนแบบ คือ การคัดเลือกเลียนแบบเฉพาะลักษณะบุคลิกภาพที่เขาต้องการ เมื่อโตขึ้นเขาอย่างบุคคลที่เขารู้สึกว่าสำคัญ ดังที่ บุญญภัทรหรือพ่อคอกมีความพยายามมุ่งมั่นฝึกวาดรูปจนตนเองประสบความสำเร็จแม้ว่าจะมีความไม่สมประกอบทางร่างกายแต่ก็ไม่ได้เป็นอุปสรรค และสอดคล้องกับทฤษฎีของแอดเลอร์ ในเรื่องปมด้อย คือ ความปรารถนาจะมีปมเด่นสัมพันธ์กับความรู้สึกต่ำต้อยและการแสวงหาสิ่งชดเชย ดังนั้นพ่อจึงฝึกฝนวาดรูปจนประสบความสำเร็จในขณะที่อายุยังน้อย

4. พฤติกรรมพ่อคอกพ่อบุญธรรม : พ่อผู้ทำให้แม่บังเกิดเกล้าสำนึกผิด

บทบาทพ่อการเป็นสามีที่ดี

คงไม่มีสิ่งใดในโลกที่ยิ่งใหญ่ไปกว่าความรักของแม่อีกแล้ว แม่ที่มีพระคุณอันยิ่งใหญ่ แม่ผู้ให้ความรักความอบอุ่น นับตั้งแต่เกิดจนเติบโตใหญ่ก็คือ “แม่ผู้ให้กำเนิด” หรือ “แม่บังเกิดเกล้า” แต่ทำไมอัมพิลาแม่ของยายหนูถึงไม่มีความรักให้กับยายหนูเลยแม้แต่น้อย ทั้งให้ยายหนูอยู่กับพ่อคอกซึ่งเป็นพ่อบุญธรรม ความละเอียดใจจะเกิดแก่ผู้หญิงคนนี้อย่างหรือ ไม่ เมื่อยายหนูเติบโตเป็นผู้ใหญ่ย่อมรับรู้ได้ว่าแม่แท้ ๆ ของตนเองนั้น ไม่ได้เลี้ยงดูเลย วันเวลาผ่านไปอาจจะทำให้คนเป็นแม่ย้อนคิดถึงช่วงเวลาที่คุณเองอยากทำหน้าที่ “แม่” บ้างก็ได้

นับตั้งแต่อัมพิลาท้องก็ไม่เคยมีความรักให้ยายหนูเลยจนกระทั่งยายหนูคลอดออกมา ก็ให้พ่อคอกทำหน้าที่เป็นทั้งพ่อและแม่คอยเลี้ยงดูยายหนูจนกระทั่งยายหนูโต ปรากฏพฤติกรรมความเกลียดชัง ขาดความรัก ดังข้อความต่อไปนี้

“เมื่อฉันไม่ยอมให้แกกินนม ไม่ยอมเลี้ยงแก บุญญภัทรทำหน้าที่เหมือนกับว่าฉันเป็นนางซั๊กซ์มุขี กลับชาติมา เขาเป็นคนดีเกินไป ฉันเกลียดเขาเพราะเขาทำให้ฉันรู้สึกตัวเองช่างเลวทรามต่ำช้า ไม่มีใครเทียบ ลูกป่วยอยู่โรงพยาบาลก็ไม่ยอมอยู่เลี้ยงหรือแวะไปเยี่ยมเยียน”

(โบตัน, 2544 : 19)

จากข้อความข้างต้นที่กล่าวมานั้น ตามทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ สัญชาตญาณมุ่งตาย ความโกรธ ความเกลียด อยากทำร้าย ทำลาย ผู้เขียนแสดงให้เห็นว่าตั้งแต่อัมพิลาคลอดยายหนูออกมา อัมพิลาไม่เคยให้ความรักแก่ยายหนูเลยแม้แต่น้อย แม้กระทั่งน่านมก็ยังไม่ยอมให้ยายหนูได้ดูดคัมเพราะอัมพิลานั้นมีความเกลียดชังพ่อที่แท้จริงของยายหนูจึงทำให้อัมพิลาไม่รักยายหนูด้วย

ส่วนพ่อคอกบุญญภัทรนั้นเมื่อรับยายหนูเป็นลูก กลับดูแลยายหนูไม่ห่าง ทำให้อัมพิลาผู้เป็นน้าบางครั้งก็มีคำถามเกิดขึ้นกับตัวเองเช่นกันว่าทำไมพ่อคอกถึงได้รักยายหนูได้เพียงนี้ ดังข้อความต่อไปนี้

“คนอะไรเกิดมาไม่เคยพบเคยเห็น ลูกก็ไม่ใช่ลูกตัว ดึกคืนตื่นหงนมเปลี่ยนผ้าอ้อมล้างก้นให้ได้ทุกคืน”

(โบตัน, 2544 : 22)

“ฉันล่ะ ฉันเป็นแม่ของแกแท้ ๆ ถึงวันนี้ฉันจะได้เห็นยายหนูน่ารักมากขึ้น ผิดกับตอนเบาะาะตัวหิ้วแล้วไม่กัวันยังตัวเหลือง ฉันก็ไม่ได้รักแกขึ้นมาเลย หัวใจของฉันคงเย็นชา และเต็มไปด้วยความเกลียดชัง บุญญภัทรทำอย่างนี้เพื่ออะไร ออกจากงานมาเลี้ยงลูก แม่จะทำงานหาเงินได้พอ ๆ กับเมื่อก่อนก็เถอะ เขาทำเพื่อประชิดฉันแน่ ๆ ” ฉันไม่อยากจะเชื่อเลยว่าความรักของเขามีต่อยายหนูจะมากล้นถึงเพียงนี้ เขาเป็นคนอื่น ยายหนูไม่ใช่เลือดเนื้อเชื้อไขของเขา”

(โบตัน, 2544 : 27 - 28)

จากข้อความข้างต้นที่กล่าวมานั้น ตามทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ ที่กล่าวถึงความหวาดกลัวที่เกิดจากการสำนึกผิดประเภทMoral Anxiety ผู้เขียนให้อัมพิลาผู้เป็นแม่แท้ ๆ ของยายหนูยังคงมีความสงสัยในตัวพ่อคอกเป็นอย่างยิ่ง เพราะเหตุใดพ่อคอกจึงมีความรักความเอ็นดูยายหนูได้มากมายเพียงนี้

แม้ว่าตลอดเวลาตั้งแต่ยายหนูเกิดมาอัมพิลาจะไม่ได้เป็นคนที่เลี้ยงดูยายหนู แต่ก็ยังอาศัยอยู่ในบ้านเดียวกัน ไม่ได้ห่างหายไปเลยเสียทีเดียว แต่เมื่ออัมพิลาตัดสินใจเพื่อไปอยู่ฝรั่งเศส ยายหนูก็กลายเป็นลูกไม่มีแม่ขึ้นมาทันที ดังข้อความต่อไปนี้

“แล้วยายหนูก็กลายเป็นลูกไม่มีแม่ไปโดยสมบูรณ์ ทั้งที่แม่ยังมีชีวิตอยู่ วันก่อนออกเดินทาง อัมพิลาเข้ามาลาพ่อลูก ยายหนูกำลังอารมณ์ไม่ดี แกไม่ยอมให้แม่อุ้ม”

(โบตัน, 2544 : 63)

จากข้อความข้างต้นที่กล่าวมานี้ ยายหนูไม่มีความรักความผูกพันกับแม่เลยแม้แต่น้อย การที่อัมพิลาเดินทางไปฝรั่งเศสไม่ได้ทำให้ยายหนูรู้สึกตัวเองนั้นขาดความรักจากแม่ หรือจะไม่มีแม่คอยอยู่ด้วย เพราะตลอดเวลาที่อยู่บ้านร่วมกัน ยายหนูก็ไม่เคยได้พบหน้าแม่เลย ซึ่งตามทฤษฎีของซิกมันด์ ฟรอยด์ สัญชาตญาณมุ่งตาย คือความโกรธ ความเกลียด อยากทำร้าย ทำลาย แสดง

ให้เห็นว่าเมื่ออัมพิลาตัดสินใจไปฝรั่งเศส ชายหนุ่มจึงไม่รู้สึกว่าเขาตนเองขาดแม่ แม้ว่าอัมพิลานั้นจะมีความรู้สึกอยู่เบื้องลึกในใจว่าตนเองคือแม่ของชายหนุ่มที่คลอดชายหนุ่มมา แต่ก็ยังเป็นเพียงแค่ความรู้สึกและบทบาทของแม่ที่เกิดขึ้นตอนคลอดชายหนุ่มออกมาเท่านั้น เมื่อเป็นเช่นนี้แล้วอัมพิลาจึงทิ้งลูกไปอยู่ฝรั่งเศสได้อย่างไม่มีเยื่อใย

พฤติกรรมแสดงออกของชายหนุ่มที่มีต่อแม่อัมพิลาทำให้ผู้เป็นแม่รู้สึกสะเทือนใจยิ่งนัก แม้ว่าตนเองจะเป็นผู้ที่คลอดลูกออกมา แต่กลับไม่ได้รับความรักจากลูกที่ตนเองเป็นคนคลอดออกมาเลย ดังข้อความต่อไปนี้

“ในหัวใจชายหนุ่มมีแต่พ่อ ฉันไม่อาจแทรกเข้าไปได้เลย กระเป๋าของแกลก่อนข้างหนัก ฉันยังนึกสงสัยอยู่ว่าเสื้อผ้าไม่กี่ชิ้นทำไมจึงหนักนัก แต่เมื่อน้ำหนักไม่ถึงกับเกินอัตราจึงไม่มีปัญหาอะไร ที่แท้ชายหนุ่มหอบเอาหนังสือฝีมือพ่อมาแทบทุกเล่มและจัดวางไว้เป็นระเบียบในชั้นติดผนังคงจะเอาไว้นั่งนอนดูให้สะใจ นาฬิกาข้อมือสับปะรังเคเรือนเก่าแก่ก็เอามาด้วย ส่วนเรือนสวยที่ฉันซื้อให้แกลที่ไว้บ้านที่กรุงเทพฯ กระเป๋าสะพายใส่ของส่วนตัวแกลก็ใช้ของเก่า ไม่ยอมทิ้งเพราะพ่อซื้อให้ ฉันได้ลูกสาวใบไม้มาคนหนึ่งหรือนี้ ลูกสาวที่ปราศจากหัวใจเพราะทิ้งไว้ที่เมืองไทยกับพ่อแขนคอกขาเป็ของแกล”

(โบตัน, 2544 : 206)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ทุกการกระทำของชายหนุ่มจึงเป็นการดองย้ำความรู้สึกให้ผู้เป็นแม่ต้องยอมรับในสังขรณ์ว่า การทำหน้าที่แม่นั้นมิได้เพียงคลอดลูกออกมาแต่ต้องรวมถึงการให้ความรัก ความปรารถนาที่ดี การอบรมเลี้ยงดู โกลัซิดจึงเกิดเป็นสายใยแห่งความรักที่แท้จริงได้

ด้วยความรักความผูกพันที่พ่อออกเลี้ยงดู เฝ้าทะนุถนอมชายหนุ่มแต่เด็ก จึงเป็นการสร้างสายใยแห่งความรักของพ่อที่มีต่อลูก แม้ว่าชายหนุ่มจะรับรู้ความจริงว่าพ่อออกมีใจพอที่แท้จริง แต่ก็ไม่ได้ทำให้ชายหนุ่มเปลี่ยนแปลงความรู้สึกที่มีต่อพ่อได้ ดังข้อความต่อไปนี้

“ว่าแต่หนูจะให้พ่ออ่านจดหมายที่หนูเขียนถึงพ่อได้ไหมเล่า พ่อยังอยากอ่านอยู่ พ่อจะได้เข้าใจหนูดียิ่งขึ้น” ชายหนุ่มอิดออด “มีแต่เรื่องไม่ค่อยดีนะละ” แต่ชายหนุ่มก็นำมาส่งให้เค้าอ่าน บุญญภัทรหาเวลาอ่านคนเดียวตอนกลางคืน น้ำตาแทบร่วง เมื่อได้เข้าใจความรู้สึกของเด็กหญิงผู้ว่าเหว เขาส่งจดหมายปีกลนั้นให้อัมพิลาอ่านในวันต่อมา “อัมเข้าใจดีแล้ว ให้ชายหนุ่มอยู่ที่นี้ต่อไปเถอะ เขาพร้อมจะไปเที่ยวบ่อยๆ ไม่ต้องไปเรียนอะไรนานนักก็ได้ ไปอยู่แค่เดือนสองเดือนหรือครึ่งปีอะไรอย่างนั้น” หล่อนมินหน้าซ่อนน้ำตา แล้วหล่อนก็ได้เห็นรอยยิ้มเต็มท้อของบุญญพิลาส พร้อมกับรอยจูบของเด็กหญิงที่แก้มมารดาเป็นครั้งแรกก่อนจากกัน และอาจเป็นครั้งสุดท้าย”

(โบตัน, 2544 : 252)

จากข้อความข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ชายหนุ่มยอมรับความจริงในการที่ตนเองมีพ่อบุญธรรมแม้ว่าพ่อออกจะไม่ใช่พ่อที่ให้กำเนิด ด้วยความรักที่ชายหนุ่มมีให้พ่อออกจึงเป็นสิ่งที่ทำให้ชายหนุ่มไม่สามารถละทิ้งความเป็นลูกของพ่อออกได้ ส่วนอัมพิลาผู้เป็นนั้นยอมสำนึกได้ถึงสิ่งที่ตนเองได้กระทำต่อลูกและเข้าใจคำว่า “แม่” อย่างกระจ่างชัด

5. พฤติกรรมพ่อออกพ่อบุญธรรม : พ่อผู้ยอมเหน็ดเหนื่อย

บทบาทพ่อการเป็นหัวหน้าที่ดีของครอบครัว

การเลี้ยงดูเด็กคนหนึ่งนั้น ไม่ได้มีเพียงความรักที่มอบให้ก็สามารถเลี้ยงดูที่จะให้เด็กเติบโตใหญ่เป็นคนดีได้ ยังต้องมีกำลังทรัพย์ที่ต้องนำมาใช้จ่ายเพื่ออนาคตของลูก ดังข้อความต่อไปนี้

“บุญญภัทรใช้จ่ายน้อยมาก เขาไม่สูบบุหรี่ ไม่เที่ยวเตร่ ไม่ได้แต่งตัวรสนิยมแพงยิ่งอยู่กับบ้านเลี้ยงชายหนุ่มเขาก็ยังแต่งตัวธรรมดา ใส่เสื้อยี่ดราคาไม่ถึงร้อย นุ่งกางเกงขาสั้นๆ ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่คือค่านม ค่าอาหารของชายหนุ่มกับค่าจ้างคนซักผ้าและค่าอาหารปิ่นโตของเขา เขาพยายามใช้แต่รายได้ประจำจากนิตยสารนั้นเพียงแห่งเดียว เงินค่านิทานค่าวาดภาพประกอบนิทานจากสำนักพิมพ์อื่นบุญญภัทรเก็บออมฝากธนาคารไว้เกือบหมด จะถอนมาใช้ก็ขำมาเป็นเท่านั้น”

(โบตัน, 2544 : 36)

จากข้อความข้างต้นที่กล่าวมานั้น บุญญภัทร ไร่ชีวิตแบบพอเพียง ใช้จ่ายเท่าที่จำเป็น ตามทฤษฎีของซิกมันด์ฟรอยด์ คือ สัญชาตญาณมุ่งเป็น เป็นพฤติกรรมการต่อสู้ดิ้นรนเพื่อการดำรงอยู่ของชีวิต สิ่งที่พ่อออกทำจึงแสดงให้เห็นว่าไม่ได้มีเพียงความรักที่มอบให้แก่ลูกเท่านั้น แต่ยังได้วางรากฐานอนาคตให้กับลูกด้วย ซึ่งเป็นสิ่งที่คนเป็นพ่อต้องตระหนักให้มากที่สุดด้วยเช่นกัน ดังที่พ่อออกใช้จ่ายอย่างประหยัดเพื่อเก็บเงินให้ชายหนู

การทำหน้าที่ของพ่อที่หารายได้และคอยดูแลความเอาใจใส่ลูก เป็นสิ่งที่ลูกรับรู้และสัมผัสได้ด้วยตัวของลูกเอง ดังข้อความต่อไปนี้

“พ่อทำทุกอย่างให้หนูมาตั้งแต่เด็ก ไม่ว่าจะกินหรืออยู่หรือไปโรงเรียน ไปรับส่งเข้าเรียน ช่วยทำการบ้าน พาไปหาหมอ ไปเที่ยว ไปธุระต่าง ๆ แต่หนู ไม่อยากกวนพ่อแล้ว หนูนี้เพราะพ่อ ไม่แข็งแรง พ่อขาเจ็บข้างหนึ่ง แขนก็คอก พ่อว่าธรรมดาพอก็แข็งแรงดีไม่มีปัญหา แต่พ่อนั่งจากรูปมากเกิน ไปเลยปวดหลัง ทำให้เดินไม่แข็งแรงเหมือนเก่า ตัวเอียงไปข้างหนึ่ง บางทีแขนขาข้างที่พิการก็หมดแรงไปเฉย ๆ เป็นพัก ๆ พ่อต้องหาหมอกินยาเป็นประจำแล้ว ก็ต้องไปนวดไปดื่งหลังอะไรของพ่อทุกสามวัน หนูได้ยินพ่อว่าพ่ออาจจะต้องผ่าตัด พ่อกลัวจะเสียหนูไม่ตลอดรอดฝั่ง”

(โบตัน, 2544 : 160)

จากข้อความข้างต้นนี้แสดงให้เห็นว่า ชายหนูสัมผัสได้ถึงความรักของพ่อที่เสียสละให้แก่ตนเอง แม้ว่าตัวเองนั้นยังเป็นเด็กก็ยังรับรู้ได้ว่าพ่อนั้นเหนื่อยมากขนาดไหน ตัวเธอเองจึงไม่ต้องการกวนใจพ่อและทำให้พ่อไม่สบายใจ

ผลการวิจัย

จากการศึกษาเพื่อวิเคราะห์บทบาทและพฤติกรรมของพ่อบุญธรรมในนวนิยายเรื่องชายหนูลูกพ่อ ของโบตัน โดยใช้ทฤษฎีเชิงจิตวิทยา พบว่าพ่อบุญธรรมมี 5 บทบาท ได้แก่ การที่พ่อเป็นหัวหน้าที่ดีของครอบครัวสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมว่าพ่อเป็นผู้เสียสละ ขอมทำงานหนักเหนื่อยเพื่อลูก การเป็นตัวอย่างแก่สมาชิกครอบครัวสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมว่าพ่อเป็นต้นแบบที่ดีให้แก่ลูก ทำให้ลูกได้แนวทางในการปฏิบัติตนในการดำเนินชีวิต การเป็นสามีที่ดีสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมในการให้เกียรติภรรยา ไม่ทอดทิ้งลูกเหยียดหยามและทำให้ผู้เป็นแม่บังเกิดเกล้าผู้สำนึกผิด การเป็นพลเมืองที่ดีของสังคมสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมพื้นฐานของจิตใจที่เป็นคนมีศีลธรรม การไม่กระทำความผิดและการเป็นพ่อที่ดีของลูกสะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมของพ่อที่มีความรัก ความเมตตาในการเลี้ยงดูลูกให้ความรักความอบอุ่น บทบาทและพฤติกรรมทั้งหมดสะท้อนให้เห็นว่าบทบาทที่เกิดขึ้นเป็นบทบาทที่สังคมคาดหวังให้คนเป็นพ่อทุกคนปฏิบัติ แม้จะไม่ใช่พ่อบังเกิดเกล้าแต่ก็ให้ความรักและเลี้ยงดูให้เป็นคนดีของสังคมได้

สรุปผลและอภิปรายผล

จากบทบาทและพฤติกรรมของพ่อที่ปรากฏในนวนิยายเรื่อง ชายหนูลูกพ่อ สะท้อนให้เห็นว่าบทบาทที่เกิดขึ้นเป็นบทบาทที่สังคมคาดหวังให้คนเป็นพ่อทุกคนปฏิบัติ ตามแนวคิดบทบาทของ กอร์ดอน ออลพอร์ต (All port, Gordon W, 2009 : 19) บทบาทที่สังคมคาดหวังให้กับบุคคลปฏิบัติโดยบทบาทนั้นสังคมเป็นตัวกำหนดให้เป็นไปตามสถานภาพที่บุคคลนั้นดำรงอยู่ การยอมรับบทบาทที่เกิดขึ้นนั้นจึงมีความสำคัญต่อตนเองและต้องเกิดความขัดแย้งกับสังคมน้อยที่สุด ดังนั้นแม้จะไม่ใช่พ่อบังเกิดเกล้าแต่หากมีความรักความปรารถนาดีต่อลูก ก็สามารถเลี้ยงดูให้ความรักความอบอุ่นแก่ลูกได้ ดังที่ (เฉลียว บุรีภักดิ์ และคณะ, 2526 : 78) การเป็นพ่อที่ดีของลูก ควรมีความเอาใจใส่ เลี้ยงดูลูกอย่างดี เด็กทุกคนต้องการความใกล้ชิด ความสนิทสนม ความเอาใจใส่ ซึ่งการแสดงพฤติกรรมของพ่อนั้นทำให้เข้าใจถึงบทบาทของพ่อที่แสดงออกมาว่าเพราะเหตุใดพ่อจึงมีพฤติกรรมเช่นนั้น โดยใช้ทฤษฎีเชิงจิตวิทยาตามแนวคิดของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) และ อัลเฟรด แอดเลอร์ (Alfred Adler) (ศรีเรือน แก้วกังวาล, 2554 : 2 - 9; 47-51) และยังสะท้อนให้เห็นในมุมมองของแม่บังเกิดเกล้าอีกว่า ผู้เป็นแม่นั้นจะคำนึงถึงความสัมพันธ์ทางสายเลือดที่คิดว่าตนเองเป็น

ผู้ให้กำเนิด เป็นผู้ให้ชีวิตแต่ไม่ได้คำนึงถึงความรักความผูกพัน ความใกล้ชิด การเลี้ยงดูอย่างที่คนเป็นแม่ควรตระหนัก ดังนั้นความ
เฉลียวฉลาด ไม่แสดงความรักของลูกที่มีต่อแม่จึงทำให้แม่สำนึกได้ ดังที่ (พรธาดา สุวัจนวนิช, 2548 : 9) ความรักของแม่ยิ่งใหญ่เสมอ
ไม่ว่าแม่จะแสดงความรักนั้นออกมาหรือไม่หรือเงื่อนไขของสถานการณ์ใด แม่คือผู้ที่รักลูกเสมอ ความรักของแม่ไม่มีขีดขั้นและอยู่
เหนือกาลเวลา แต่อย่างไรเสียเราควรตระหนักในพระคุณของแม่นับตั้งแต่ให้ชีวิตและการอุ้มท้องมาเป็นเวลาเก้าเดือน

ในครอบครัวสังคมไทยปัจจุบัน สถาบันครอบครัวยังเป็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต แม้ว่าสังคมไทย
จะมีปัญหาสังคมของเยาวชนในเรื่องของชิงสุกก่อนห่าม เกิดจากความไม่พร้อมทั้งชายและหญิง ความไม่พร้อมในวัยเรียน จึงยังเป็น
ปัญหาที่สังคมยังหาทางออกด้วยวิธีการที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการทำแท้งซึ่งผิดกฎหมายและศีลธรรม หรือแม้แต่อุปโลกน์
การแต่งงานเพื่อให้เด็กมีพ่อที่สมบูรณ์และผู้หญิงไม่ต้องอับอายในสังคม ไม่ว่าจะด้วยเหตุผลใดก็ตามสิ่งที่สำคัญที่สุดคือการเลี้ยงดู
เด็กบริสุทธิ์ที่กำลังจะเกิดมา การให้ความรัก ความเมตตาจึงเป็นสิ่งที่ควรคำนึงถึงความรู้สึกลูกของเด็กว่าจะดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างไร
ดังนั้นจะเป็นพ่อบังเกิดเกล้าที่ให้กำเนิดหรือเป็นพ่อบุญธรรมที่โอบอุ้มให้ชีวิตจึงไม่สำคัญว่าเลี้ยงดูให้เขาเติบโตเป็นคนดีของสังคม
ต่อไปได้หรือไม่

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจากการวิจัยครั้งนี้ได้มีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างเพียง 1 เรื่อง แนวทางการศึกษาต่อไปควรมีการเปรียบเทียบกลุ่ม
ตัวอย่างให้หลากหลายเพื่อที่จะได้เห็นการแสดงผลของความคิดและพฤติกรรมของบุคคลในบทบาทของพ่อบุญธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กุหลาบ มัลลิกะมาส. (2552). **วรรณคดีวิจารณ์**. กรุงเทพฯ: อักษรเจริญทัศน์
- โบตัน (นามปากกา). (2544). **ยายหนูลูกพ่อ**. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- เฉลียว บุรีภักดีและคณะ. (2526). **พ่อในสังคมไทย**. กรุงเทพฯ: คณะกรรมการจัดงานวันพ่อแห่งชาติปี 2525และ2526.
- พรธาดา สุวัจนวนิช. (2548). **ชื่อบทความ ความเป็นแม่ในนวนิยายสามทศวรรษ. จัดประชุมวิชาการ ระดับชาติ : เวทีวิจัย
มนุษยศาสตร์ไทย** กรุงเทพฯ: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- รินฤทัย สัจจพันธุ์. (2556). **วรรณกรรมปัจจุบัน**. พิมพ์ครั้งที่ 18 กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2554). **ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ (รู้เรา รู้เขา)**. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ: หมอชาวบ้าน.
- ศิริดิศ ธรรมเจริญ. (2527). **“เรื่องนี้เกี่ยวกับพ่อ” แม่และเด็ก**. 7 (134) : 76-79; 15 มิถุนายน.
- สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย. (2524). **ครอบครัวสัมพันธ์**. กรุงเทพฯ: สมาคมคหเศรษฐศาสตร์แห่งประเทศไทย
ในพระบรมราชินูปถัมภ์.
- Allport, Gordon W. (2009). **Pattern and growth in personality**. New York: Holt, Rinehart and Winston,